שְׁתִי, (ד) [ב]עַד סָאתַיִם, מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ, (ה) מִסָּאתַיִם וְאֵילָךְ, אֵין מְטַלְטְלִין בּוֹ אֶלָּא בְּאַרְבַּע [אַמּוֹת]. (ו) וְכֵן הַדִּין אִם הֵם (ג) שְׁנַיִם. וְאִם הֵם שְׁלשָׁה יִשְׂרְאֵלִים, חֲשׁוּבִים כְּשַׁיָּרָא [ג]וּמֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ אֲפִלּוּ הוּא גָּדוֹל הַרְבֵּה, [ד]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַקִּיפוּ יוֹתֵר מִכְּדֵי צָרְכָּם, שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר בֵּית סָאתַיִם פָּנוּי שֶׁאֵין צְרִיכִים לוֹ לְתַשְׁמִישׁ, אֲבָל אִם נִשְׁאַר בֵּית סָאתַיִם פָּנוּי, אֵין מְטַלְטְלִין (ז) בְּכָל הַמֻּקָּף אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. [ה]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, (ח) כְּשֶׁהִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ סְאִין, אֲבָל אִם לֹא הִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ (ד) סְאִין, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ סָאתַיִם פָּנוּי, כֵּיוָן שֶׁהֵם שְׁלשָׁה, מֻתָּר. הַגָּהּ: אֵינוֹ יְהוּדִי אֵינוֹ מִצְטָרֵף לְשַׁיָּרָא. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא הַדִּין קָטָן אֵינוֹ מִצְטָרֵף (רמב״ם פרק (י״א) [ט״ז (הי״ג)]): ב [ו]הָיוּ שְׁלשָׁה וְהִקִּיפוּ כָּל צָרְכָּם וּמֵת אֶחָד בְּשַׁבָּת, מֻתָּרִים (ט) בְּכָל הַשַּׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁנִּכְנַס הַשַּׁבָּת בְּהֶתֵּר. הָיוּ שְׁנַיִם וְהִקִּיפוּ יוֹתֵר מִסָּאתַיִם וְנִתְוַסְּפוּ עֲלֵיהֶם בְּשַׁבָּת, (י) אֲסוּרִים, כֵּיוָן שֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת בְּאִסּוּר: ג [ז]הָיוּ שְׁלשָׁה (יא) וְהִקִּיפוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ זֶה בְּצַד זֶה וְעֵרְבוּ יַחַד, אִם הַחִיצוֹנִים רְחָבִים (יב) וְהָאֶמְצָעִי קָצָר, שֶׁנִּמְצָא הָאֶמְצָעִי פָּרוּץ בִּמְלוֹאוֹ לַחִיצוֹנִים וְהַחִיצוֹנִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם גִּפּוּפִים עוֹדְפִים עָלָיו מִכָּל צַד, נוֹתְנִים לָהֶם כָּל צָרְכָּם בָּאֶמְצָעִי אֲפִלּוּ הוּא (יג) גָּדוֹל הַרְבֵּה, (יד) שֶׁאָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים בְּתוֹכוֹ וַהֲרֵי יֵשׁ שְׁלשָׁה בְּיַחַד. [ח]וְאַף בַּחִיצוֹנִים נוֹתְנִים לָהֶם כָּל צָרְכָּם, דְּכֵיוָן שֶׁנַּעֲשׂוּ שַׁיָּרָא בְּאֶמְצַע, הֲוָה לֵיהּ אִנָּךְ כְּחָצֵר לָאֶמְצָעִי. (טו) [ט]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַחִיצוֹנִים אֵינָם מֻתָּרִים (טז) אֶלָּא עַד סָאתַיִם, וְאִם אֶחָד מֵהֶם יוֹתֵר מִסָּאתַיִם (יז) גַּם (ה) הָאֶמְצָעִי אָסוּר, שֶׁהֲרֵי הוּא פָּרוּץ בִּמְלוֹאוֹ. * וְאִם הַחִיצוֹנִים (יח) פְּרוּצִים בִּמְלוֹאָם לָאֶמְצָעִי, וְהָאֶמְצָעִי מְגֻפָּף, וְיָחִיד בְּכָל אֶחָד, אֵין נוֹתְנִין לְכָל אֶחָד (יט) אֶלָּא בֵּית סָאתַיִם. וְאִם אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, (כ) הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר, וְאִם הָאֶמְצָעִי יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, גַּם הַחִיצוֹנִים אֲסוּרִים, שֶׁהֲרֵי הֵם פְּרוּצִים לְמָקוֹם הָאָסוּר לָהֶם. [י]אֲבָל אִם אֶחָד בְּכָל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים וּשְׁנַיִם בָּאֶמְצָעִי, אוֹ שְׁנַיִם בְּכָל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים וְאֶחָד בָּאֶמְצָעִי, נוֹתְנִין לִשְׁנֵי (ו) הַחִיצוֹנִים כָּל צָרְכָּם, (כא) דַּחֲשִׁיבֵי כָּל מַה שֶּׁבָּאֶמְצָעִי (כב) כְּאִלּוּ הוּא בַּחִיצוֹנִים. [כ]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, כְּשֶׁאֵינָם

ב שֶׁם בַּגְּמָרָא. ג כְּמוֹ דַּהֲדַר רַב נַחְמָן וְאוּקִים אָמוֹרָא עֲלֵיהּ וְדָרַשׁ. ד שֶׁם. ה מָרְדְּכַי (סי׳ תפג) מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא מֵימְרָא דְּרַב גִּידֵל י״ז (ע״א). ו שֶׁם י״ז (ע״א) כְּרַב הוּנָא, וְכֵן פָּסְקוּ רֹא״ש (פ״א סי׳ כג) וְהָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק ט״ז (הי״ג). ז שֶׁם צ״ג (ע״א). ח הָרִיטְבָּ״א (ד״ה אמר) בְּשֵׁם אֲחֵרִים וְרַשְׁבָּ״א (עבוה״ק ש״ג ס״ג קכה), וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּשֵׁם רַשְׁבָּ״א בְּפֶרֶק ט״ז (הי״ד). ט רַשִׁ״י (שם ד״ה ויחיד) וְכֵן כָּתַב הַטּוּר. י שֶׁם בְּעָיוֹת וְנִפְשְׁטוּ לְקֻלָּא. כ רִיטְבָּ״א (שם ד״ה אמר רב הונא).

בְּאֵר הֵיטֵב

(ג) שְׁנַיִם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵין נוֹתְנִין לִשְׁנֵיהֶם אֶלָּא סָאתַיִם, וְעַיֵּן טַ״ז (סק״א): (ד) סְאִין. וְהַטַּ״ז (סק״ב) כָּתַב דִּבְכָל גַּוְנָא אִם יֵשׁ יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם אֲסוּרִים, עַיֵּן שָׁם: ג (ה) הָאֶמְצָעִי. אֲבָל הַחִיצוֹן הַשֵּׁנִי שָׁרִי: (ו) הַחִיצוֹנִים. נִרְאֶה לִי דִּלְדַעַת הָרִאשׁוֹנִים דִּלְעֵיל גַּם הָאֶמְצָעִי מֻתָּר, דְּנֶחְשָׁב כְּחָצֵר לַחִיצוֹנוֹת. בַּ״ח מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָרַשְׁבָּ״א (ש״ג סי׳ ג) וְהָרִיטְבָּ״א (ד״ה וחכמים אומרים אחד) דְּהוּא הַדִּין בְּעוֹמֵד מֻרְבֶּה עַל הַפָּרוּץ גַּם כֵּן מְחִיצָה גְּרוּעָה מִקְּרֵי, כְּמוֹ בִּשְׁתִי בְּלֹא עֵרֶב, אֲבָל שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים לֹא הִזְכִּירוּ דָּבָר זֶה, וְכֵן בִּירוּשַׁלְמִי (עירובין פ״א ה״ח) לֹא מַשְׁמַע הָכִי, עַיֵּן שָׁם: (ד) עַד סָאתַיִם. וְעַד בִּכְלָל, אֲבָל יוֹתֵר מִסָּאתַיִם לֹא, (ג) אֲפִלּוּ הוּא צָרִיךְ לְתַשְׁמִישָׁיו: (ה) מִסָּאתַיִם וְאֵילָךְ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהַהֶקֵּף הָיָה מַחְזִיק יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, הֶחְמִירוּ רַבָּנָן וְאָסְרוּ לְטַלְטֵל בּוֹ כְּמוֹ בִּשְׁאָר כַּרְמְלִית. (ד) וּמִכָּל מָקוֹם לֹא נֶחְשַׁב כְּכַרְמְלִית גָּמוּר שֶׁיְּהֵא מֻתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר, דְּבָאֱמֶת רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא עַל יְדֵי לָבוּד, אֶלָּא שֶׁהֶחְמִירוּ בּוֹ חֲזַ״ל לְכַתְּחִלָּה מִשּׁוּם דְּהָוֵי מְחִיצָה גְּרוּעָה. וּבִמְחִיצוֹת גְּמוּרוֹת מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ אֲפִלּוּ הָיָה מַחְזִיק יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם הַרְבֵּה, דְּהֻקְּפוּ לְדִירָה, שֶׁהֲרֵי הִקִּיפָם לָדוּר בָּהֶם בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ הוּא רַק עַל שַׁבָּת אַחַת [אַחֲרוֹנִים]: (ו) וְכֵן הַדִּין אִם הֵם שְׁנַיִם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּגַם בָּזֶה (ה) אֵין נוֹתְנִים לִשְׁנֵיהֶם בְּיַחַד רַק עַד בֵּית סָאתַיִם: (ז) בְּכָל הַמֻּקָּף. דְּחָשְׁבִינַן לְכָל הַמְּחִיצָה כְּאִלּוּ אֵינָהּ: (ח) כְּשֶׁהִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ וְכוּ׳. דְּשֵׁשׁ סְאִין הוּא לִשְׁלשָׁה אֲנָשִׁים, לְכָל אֶחָד בֵּית סָאתַיִם, וְהֵם הִקִּיפוּ יוֹתֵר, כְּגוֹן שֶׁבַע, וְלֹא הֻצְרְכוּ אֶלָּא לְחָמֵשׁ, וְנִשְׁאַר סָאתַיִם פָּנוּי, וְעַל כֵּן אָסוּר. אֲבָל אִם לֹא הִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ וְכוּ׳ כֵּיוָן דְּשֵׁשׁ הוּא הַשִּׁעוּר לִשְׁלשָׁה אֲנָשִׁים, לְכָל אֶחָד בֵּית סָאתַיִם, לֹא מַחְמְרִינַן אֲפִלּוּ נִשְׁאַר בֵּית סָאתַיִם פָּנוּי. וְעַיֵּן בַּטַּ״ז (סק״ב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (יז. ד״ה לא פנוי) (ו) [א]שֶׁכָּל הָרִאשׁוֹנִים חוֹלְקִין עַל זֶה, וְדַעְתָּם דְּאַף בְּפָחוֹת מִשֵּׁשׁ, כֹּל שֶׁיֵּשׁ סָאתַיִם פָּנוּי, אָסוּר: ב (ט) בְּכָל הַשַּׁבָּת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּוְקָא לְאוֹתָהּ שַׁבָּת, אֲבָל לְשַׁבָּת אַחֶרֶת אָסוּר: (י) אֲסוּרִים. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לְאוֹתָהּ שַׁבָּת, הוֹאִיל וּבִתְחִלַּת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת לֹא הָיוּ אֶלָּא שְׁנַיִם, אֲבָל לְשַׁבָּת אַחֶרֶת מֻתָּר: ג (יא) וְהִקִּיפוּ כָּל אֶחָד וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ, שֶׁהִקִּיפוּ בִּמְחִיצָה גְּרוּעָה, שְׁתִי בְּלֹא עֵרֶב אוֹ עֵרֶב בְּלֹא שְׁתִי: (יב) וְהָאֶמְצָעִי קָצָר. כָּזֶה: (יג) גָּדוֹל הַרְבֵּה. יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם: (יד) שֶׁאָנוּ רוֹאִים וְכוּ׳. שֶׁהֲרֵי אֵין מְחִיצָה לַחְצֹץ בֵּינוֹ לְבֵינָם כֵּיוָן שֶׁנִּפְרַץ לָהֶם בִּמְלוֹאוֹ: (טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ׳. (ז) [ב]וַהֲלָכָה כְּדֵעָה קַמַּיְתָא. (ח) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה אֵין כְּדַאי לְהָקֵל: (טז) אֶלָּא עַד סָאתַיִם. שֶׁהֲרֵי הֵם אֵינָם רְשׁוּת אֶחָד זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי גִּפּוּפֵיהֶם הַמַּפְסִיקִים בֵּינֵיהֶם לְהָאֶמְצָעִי: (יז) גַּם הָאֶמְצָעִי אָסוּר וְכוּ׳. אֲבָל הַחִיצוֹן הַשֵּׁנִי שֶׁכְּנֶגְדּוֹ, שָׁרִי, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ פָּרוּץ בִּמְלוֹאוֹ לְהָאֶמְצָעִי [אַחֲרוֹנִים]: (יח) פְּרוּצִים בִּמְלוֹאָם וְכוּ׳. כָּזֶה, שֶׁהָאֶמְצָעִי רָחָב מִן שְׁתֵּי הַחִיצוֹנִים: (יט) אֶלָּא בֵּית סָאתַיִם. דְּהַחִיצוֹנִים אֵינָם יְכוֹלִים לְהִצְטָרֵף עִם הָאֶמְצָעִי דְּנַחְשֹׁב כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים בּוֹ, שֶׁהֲרֵי יֵשׁ בּוֹ גִּפּוּפִין הַמַּפְסִיקִין, וְאֵינוֹ פָּרוּץ בִּמְלוֹאוֹ לָהֶם, וְאַף שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִצְטָרֵף עִם כָּל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים מִטַּעַם שֶׁהֵם פְּרוּצִים לוֹ בִּמְלוֹאוֹ וְנֶחְשַׁב כְּאִלּוּ הוּא דָּר בִּרְשׁוּתָם וְכַנַּ״ל, מִכָּל מָקוֹם אֵין בְּכָל אֶחָד מֵהֶם אֶלָּא שְׁנַיִם: (כ) הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר. וְלֹא הָאֶמְצָעִי, שֶׁהֲרֵי הוּא מְגֻפָּף וְאֵינוֹ פָּרוּץ לוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן הַחִיצוֹן הַשֵּׁנִי שֶׁהוּא רָחוֹק מִמֶּנּוּ: (כא) דַּחֲשִׁיבֵי וְכוּ׳. וּכְמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ הַטַּעַם לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן י״ד: (כב) כְּאִלּוּ הוּא בַּחִיצוֹנִים. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, עִם כָּל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים, אֲבָל הָאֶמְצָעִי אֵין נוֹתְנִים לוֹ רַק בֵּית סָאתַיִם. וְכָל זֶה הוּא רַק לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים, (ט) אֲבָל לַדֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה, כְּשֵׁם שֶׁהַחִיצוֹנִים

בְּאוּר הֲלָכָה

ג * וְאִם הַחִיצוֹנִים פְּרוּצִים וְכוּ׳. זֶה הַדִּין הוּא לְכֻלֵּי עָלְמָא:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) עוֹלַת שַׁבָּת (ס״א), וְכֵן מוּכָח מִלְּקַמֵּיהּ: (ד) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ד): (ה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְטַ״ז (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ו) הָרַמְבַּ״ם (שבת פט״ז הי״ב) וְהָרַשְׁבָּ״א (טז: ד״ה מתני׳ מקיפין, צג. ד״ה ג׳ קרפיפות, עבוה״ק ג ג קטז, קכב) וְהָרִיטְבָּ״א (יז. ד״ה ופרכינן) וְכֵן מָצָאתִי בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (יז. ד״ה פירשה) לְהֶדְיָא שֶׁדַּעְתּוֹ גַּם כֵּן הָכִי: ג (ז) שֶׁכֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (שם הי״ד) וְהָרַשְׁבָּ״א (ג ג קכב) וְרַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן: (ח) בַּ״ח (ס״ג), וְהוּבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ה): (ט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב: ולענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל. ב] ובשו״ע הרב (ס״ה) פסק שלענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

פְּתוּחִים זֶה לָזֶה יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, דְּאִם כֵּן (כג) * הֲוָה לֵיהּ פִּרְצָה וְגַם הַמְגֻפָּפִין אֲסוּרִים. (כד) [ל]וְכָל זֶה כְּשֶׁכָּתְלֵי קְטַנָּה (כה) נִכְנָסִין לַגְּדוֹלָה וּכְשֶׁכָּתְלֵי קְטַנָּה (כו) מֻפְלָגִים שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִכָּתְלֵי אֹרֶךְ הַגְּדוֹלָה, (כז) דְּאָז אוֹסֶרֶת הַגְּדוֹלָה עַל הַקְּטַנָּה (עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שע"ד סָעִיף ג'), דְּאִם לֹא כֵּן הֲוָה לֵיהּ (כח) נִרְאֶה מִבַּחוּץ וְשָׁוֶה מִבִּפְנִים (כט) וְנִדּוֹן מִשּׁוּם לֶחִי, וְכֻלָּם חֲשׁוּבִין מְגֻפָּפִין, וּכְאִלּוּ אֵין אֶחָד מֵהֶם נִפְרָץ לַחֲבֵרוֹ, וְאֵין נוֹתְנִין לָהֶם בְּאֶחָד מֵהֶם אֶלָּא בֵּית סָאתַיִם:

ל שָׁם (ד"ה והלכתא).

שסא דִּין גַּג הַסָּמוּךְ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וּבוֹ ב' סְעִיפִים:

א [א]גַּג הַסָּמוּךְ לִרְשׁוּת הָרַבִּים (א) [ב]בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים [ג]וּלְמַעְלָה (ג) מֵעֲשָׂרָה לְחָצֵר, הוֹאִיל וְרַבִּים (ב) מִשְׁתַּמְּשִׁים בּוֹ (ג) הֲרֵי זֶה כִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְאָסוּר לְבַעַל הַגַּג לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ (ד) מֵחֲצֵרוֹ עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ (ג) סֻלָּם קָבוּעַ מֵחֲצֵרוֹ. [ד]אֵיזֶהוּ סֻלָּם קָבוּעַ, (ה) כֹּל שֶׁקְּבָעוֹ שָׁם בֵּין לְחֹל בֵּין לְשַׁבָּת: ב [ה]חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה בְּמִלּוּאָהּ, * אוֹ בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, לִרְשׁוּת הָרַבִּים, (ו) מְקוֹם

א עֲרוּבִין פ"ד (ע"ב). ב תּוֹסָפוֹת (ד"ה גג) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם. ג הָרַב הַמַּגִּיד בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (עבודת הקודש ג א יא), בְּפֶרֶק י"ד (ה"ט). ד שָׁם בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (שם). ה מִשְׁנָה שָׁם צ"ד (ע"א) וּבַגְּמָרָא שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ג) מֵעֲשָׂרָה. וְאִם תּוֹכוֹ עֲשָׂרָה, אַף עַל פִּי שֶׁמִּצַּד הֶחָצֵר אֵין בּוֹ עֲשָׂרָה, אֵין צָרִיךְ סֻלָּם. בֵּית יוֹסֵף: (ג) סֻלָּם. דְּגַלֵּי דַּעְתֵּיהּ דְּסַלְּקֵיהּ לְגַג מִן רְשׁוּת הָרַבִּים בְּסֻלָּם קָבוּעַ:

בֵּאוּר הֲלָכָה

* הֲוָה לֵיהּ פִּרְצָה וְגַם הַמְגֻפָּפִין אֲסוּרִין. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כג). וְהִנֵּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) מְפַקְפֵּק בְּכָל זֶה, דְּאֶפְשָׁר דְּגַם לְקֻלָּא נֹאמַר כֵּיוָן שֶׁהוּא פָּרוּץ בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר נִתְבַּטֵּל הַמְּחִיצָה לְגַמְרֵי וְהָוֵי כְּאִלּוּ כֻּלּוֹ דָּרִין בְּיַחַד וּמֻתָּר כָּל צָרְכּוֹ, אֶמְנָם בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק יח) חוֹלֵק עָלָיו, עַיֵּן שָׁם:

ב * אוֹ בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר. כְּלוֹמַר, דְּאִם נִפְרַץ בְּמִלּוּאָהּ אֲפִלּוּ פָּחוֹת מֵעֶשֶׂר, אוֹ שֶׁנִּפְרַץ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר וְנִשְׁאַר מִקְצָת הַכֹּתֶל. וְהַטַּעַם, דְּפָחוֹת מֵעֶשֶׂר אוֹ עֶשֶׂר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נַעֲשִׂים שָׁם חָצֵר לָאֶמְצָעִי, כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ נַעֲשֶׂה הָאֶמְצָעִי כְּחָצֵר לַחִיצוֹנוֹת וְשָׁרֵי גַּם בּוֹ כָּל צָרְכּוֹ: (כג) הֲוָה לֵיהּ פִּרְצָה וְגַם הַמְגֻפָּפִין וְכוּ'. קָאֵי אַהָא דְּאִיתָא לְעֵיל כְּשֶׁהָאֶמְצָעִי מְגֻפָּף וְהָיָה בַּחִיצוֹן יוֹתֵר מִסָּאתַיִם דְּהוּא נֶאֱסָר וְהַמְגֻפָּף מֻתָּר, וְעַל זֶה קָאָמַר דְּאִם הָיָה הַפִּרְצָה יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר נִתְבַּטֵּל שֵׁם הַמְּחִיצָה מֵהַמְגֻפָּף (י) וּמִמֵּילָא גַּם הַמְגֻפָּף אָסוּר. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה הוה): (כד) וְכָל זֶה כְּשֶׁכָּתְלֵי וְכוּ'. קָאֵי אַהָא דְּכָתַב לְעֵיל 'אֲבָל אִם אֶחָד בְּכָל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים' וְכוּ': (כה) נִכְנָסִים לַגְּדוֹלָה. וּכְמוֹ שֶׁצִּיַּרְנוּ בְּתוֹךְ הַצִּיּוּר: (כו) מֻפְלָגִים. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיֵּשׁ בֵּין קְצֵה כָּתְלֵי הַקְּטַנָּה עַד כָּתְלֵי הַגְּדוֹלָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים: (כז) דְּאָז אוֹסֶרֶת הַגְּדוֹלָה עַל הַקְּטַנָּה. תֵּבוֹת אֵלּוּ עַד תֵּבוֹת 'סָעִיף ג'' מֻקָּף בְּתוֹךְ הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁל עוֹלַת שַׁבָּת, וְנָכוֹן הוּא, וּמִכָּל מָקוֹם בְּדֹחַק יֵשׁ לְיַשֵּׁב גַּם בְּלִי הֶקֵּף, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּמוֹ דְּקַיְמָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן שע"ד סָעִיף ג' לְעִנְיַן חָצֵר קְטַנָּה שֶׁנִּפְרְצָה לִגְדוֹלָה דְּאֵימָתַי הַגְּדוֹלָה אוֹסֶרֶת עַל הַקְּטַנָּה רַק בְּאֹפֶן זֶה, כֵּן הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ: (כח) נִרְאֶה מִבַּחוּץ וְשָׁוֶה מִבִּפְנִים. הַיְנוּ דִּכְשֶׁעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַגְּדוֹלָה נִרְאֶה שֶׁנִּשְׁאֲרוּ קְצָת כֹּתֶל בְּסוֹף הַקְּטַנָּה, וְאַף דִּכְשֶׁעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַקְּטַנָּה אֵין הַגִּפּוּפִים נִרְאִים, מִכָּל מָקוֹם הָוֵי כְּאִלּוּ יֵשׁ גִּפּוּפִים גַּם לְהַקְּטַנָּה, וְאִי אֵין בֵּין כָּתְלֵי הַגְּדוֹלָה לְבֵין כָּתְלֵי הַקְּטַנָּה רַק פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, אָז אָמְרִינַן לָבוּד וַהֲרֵי הוּא כְּסָתוּם עַד קְצֵה כָּתְלֵי הַקְּטַנָּה, וְאִם כֵּן הֲרֵי גִּפּוּפִים נִרְאִים מִבַּחוּץ וּמְהַנֵּי אַף לַקְּטַנָּה: (כט) וְנִדּוֹן מִשּׁוּם לֶחִי. לֶחִי אֵין שַׁיָּךְ לְעִנְיָנֵנוּ, אֶלָּא דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּכְמוֹ לַעִנְיַן לֶחִי קַיְמָא לָן דְּאַף דְּשָׁוֶה מִבִּפְנִים כֵּיוָן שֶׁנִּרְאֶה מִבַּחוּץ נִדּוֹן מִשּׁוּם לֶחִי, כֵּן לְעִנְיָנֵנוּ, אַף דְּהָעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַקְּטַנָּה נִרְאֶה כְּפָרוּץ בְּמִלּוּאוֹ, מִכָּל מָקוֹם לְהָעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַגְּדוֹלָה נִרְאֶה הַגִּפּוּפִין, חָשְׁבִינַן אוֹתָם גַּם לְהַקְּטַנָּה:

א (א) בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים. דְּהַיְנוּ, שֶׁלְּצַד רְשׁוּת הָרַבִּים אֵינוֹ גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וּלְצַד הֶחָצֵר הוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּאִלּוּ לֹא הָיָה גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים אַף לְצַד הֶחָצֵר, לֹא הָיָה מְהַנֵּי סֻלָּם כְּלָל, (ג) דְּהָוֵי רְשׁוּת הָרַבִּים גָּמוּר כְּשֶׁרַבִּים מְכַתְּפִים עָלָיו, וּכְשֶׁאֵין מְכַתְּפִים עָלָיו (ג) הָוֵי עַל כָּל פָּנִים כַּרְמְלִית. אֲבָל הַשְׁתָּא כֵּיוָן דְּמִצַּד הֶחָצֵר הוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, יֵשׁ עַל הַגַּג תּוֹרַת רְשׁוּת הַיָּחִיד וּמֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלָיו כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ סֻלָּם קָבוּעַ לַעֲלוֹת בּוֹ מֵחֲצֵרוֹ לְגַגּוֹ, דְּבָזֶה גַּלֵּי דַּעְתּוֹ דִּמְסַלֵּק לְגַגּוֹ מִן בְּנֵי רְשׁוּת הָרַבִּים וְאֵין שַׁיָּךְ רַק לוֹ. (ג) וְאִם מִצַּד רְשׁוּת הָרַבִּים גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, אֵין צָרִיךְ סֻלָּם. וְאִם הַגַּג נָמוּךְ פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים מִכָּל צַד וּבְתוֹכוֹ עָמֹק עֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּגוֹן שֶׁחָקֵק הַקַּרְקַע בְּתוֹכוֹ וְהִשְׁלִימוֹ לַעֲשָׂרָה טְפָחִים, (ד) דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) דְּאֵין צָרִיךְ סֻלָּם, דְּאֵין שֵׁם כַּרְמְלִית עָלָיו כְּלָל דְּהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר. (ה) וְרַבִּים מֵאַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו, וְדַעְתָּם [א]דְּמִדְּרַבָּנָן שֵׁם כַּרְמְלִית עַל גַּבּוֹ מִלְמַעְלָה כֵּיוָן שֶׁהוּא נָמוּךְ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים מִכָּל צַד, וְצָרִיךְ סֻלָּם לְהַתִּירוֹ, וּבִפְרָט כְּשֶׁרַבִּים מְכַתְּפִין עָלָיו (ו) אֶפְשָׁר דְּהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים גָּמוּר עַל יְדֵי זֶה, וַאֲפִלּוּ סֻלָּם לֹא מְהַנֵּי לְהַתִּירוֹ: (ב) מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ. שֶׁמַּנִּיחִין כּוֹבָעִים וְכֵלִים קְטַנִּים עַל הַגַּג: (ג) הֲרֵי זֶה כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. לָאו כִּרְשׁוּת הָרַבִּים מַמָּשׁ, (ז) דְּאִי הָכִי לֹא הָיָה מְהַנֵּי סֻלָּם, אֶלָּא רוֹצֶה לוֹמַר (ח) כְּעֵין רְשׁוּת הָרַבִּים: (ד) מֵחֲצֵרוֹ. אֲבָל בַּגַּג מֻתָּר לְטַלְטֵל (ט) בְּכֻלּוֹ: (ה) כֹּל שֶׁקְּבָעוֹ שָׁם וְכוּ'. הַיְנוּ שֶׁעוֹמֵד שָׁם הַסֻּלָּם תָּמִיד, אֲבָל אִם לִפְעָמִים מְסַלֵּק לֵיהּ (י) הֲרֵי הוּא כְּמָאן דְּלֵיתָא: ב (ו) מְקוֹם הַמְּחִיצָה נִדּוֹן כְּצִדֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים. 'צִדֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים' בְּעָלְמָא נִקְרָא (יא) כְּשֶׁמַּעֲמִידִין אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת אוֹ שֶׁנּוֹעֲצִין יְתֵדוֹת סָמוּךְ לַכֹּתֶל שֶׁלֹּא יַזִּיקוּהוּ קְרוֹנוֹת, וְהַהוּא אֲוִיר שֶׁבֵּינֵיהֶם נִקְרָא 'צִדֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים', וְדִינוֹ כְּכַרְמְלִית וְאָסוּר לְטַלְטֵל מִתּוֹכוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וְקָא מַשְׁמַע לָן, דְּאַף בְּעִנְיָנֵנוּ, אַף דְּלֵיכָא שׁוּם הֶפְסֵק בֵּין הֶחָצֵר לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְעָיְילִי בֵּיהּ רַבִּים לְהֶדְיָא וְדָרְסִי לֵיהּ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין דִּינוֹ רַק כְּצִדֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים וְשֵׁם כַּרְמְלִית עֲלֵיהּ, וְאָסוּר לְטַלְטֵל מִמָּקוֹם זֶה לַחוּץ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) וְהוּא הַדִּין דְּגַם הַחִיצוֹן מִמֵּילָא אָסוּר שֶׁהֲרֵי הוּא פָּרוּץ בְּמִלּוּאוֹ לְהָאֶמְצָעִי: א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם 'כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן שמ"ה סָעִיף י'', רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁם דְּלָאו דַּוְקָא תִּשְׁעָה מְצֻמְצָמִין אֶלָּא הוּא הַדִּין עַד עֲשָׂרָה, וְהַמְחַבֵּר סָתַם כֵּן הָכָא דְּהָא כָּתַב לְקַמֵּיהּ 'הֲרֵי זֶה כִּרְשׁוּת הָרַבִּים'. וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרָ"א בְּאוֹת ד', עַיֵּן שָׁם: (ג) כֵּן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ"א סָעִיף קָטָן ב' דְּכָתַב דְּהָוֵי כַּרְמְלִית, וְעַל כָּרְחָךְ בְּאֵין מְכַתְּפִין עָלָיו, דְּאִי לָאו הָכִי סוֹתֵר עַצְמוֹ לְמַה שֶּׁכָּתַב בְּאוֹת ד': (ג) וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"א) וּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"ג) שֶׁכָּתְבוּ דַּאֲפִלּוּ אִם רַק לְצַד רְשׁוּת הָרַבִּים לְחוּד גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, גַּם כֵּן אֵין צָרִיךְ סֻלָּם: (ד) וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"א) שֶׁכָּתְבוּ שֶׁטָּעוּת סוֹפֵר הוּא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א), וְגַם דַּעְתּוֹ בָּזֶה כְּדַעַת הָעוֹלַת שַׁבָּת (סק"א) דְּצָרִיךְ סֻלָּם: (ס) הָעוֹלַת שַׁבָּת (ס"א) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"א). וְגַם בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (שם) כָּתַב לְדִינָא דְּצָרִיךְ סֻלָּם: (ו) עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (שם סק"א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה: (ז) וְגַם הֲלֹא הָרַשְׁבָּ"א (פד: ד"ה גג) בְּעַצְמוֹ כָּתַב דְּעַל יְדֵי שֶׁגָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִצַּד הֶחָצֵר, לֵית עֲלָהּ שֵׁם רְשׁוּת הָרַבִּים אַף שֶׁרַבִּים מְכַתְּפִין עָלָיו: (ח) הוֹאִיל וְרַבִּים מִשְׁתַּמְּשִׁין עָלָיו. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה ה"ז כר"ה) שֶׁהוֹכִיחַ מִזֶּה דִּבְעָלְמָא סְבִירָא לֵיהּ לְהָרַשְׁבָּ"א בְּעַמּוּד מִתִּשְׁעָה טְפָחִים עַד עֲשָׂרָה הָוֵי רְשׁוּת הָרַבִּים גָּמוּר, וְכָאן מֵחֲמַת שֶׁמִּצַּד הֶחָצֵר גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, עַל כֵּן מְהַנֵּי סֻלָּם, דְּאִי בְּעָלְמָא לֹא מְהַנֵּי מַעֲלַת מְכַתְּפִים בְּיוֹתֵר מִתִּשְׁעָה טְפָחִים, לֹא הָיָה לָנוּ לְהַחְמִיר בְּעִנְיָנֵנוּ בְּיוֹתֵר מִתִּשְׁעָה כְּלָל: (ט) וְסָתַם בָּזֶה הַמְחַבֵּר כְּדַעַת הָרַשְׁבָּ"א (שם) וְהַטּוּר, וּדְלֹא כְּדַעַת הָרַמְבַּ"ם (פי"ד ה"ט) דְּאוֹסֵר בְּלִי סֻלָּם אֲפִלּוּ עַל הַגַּג [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ג)]. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"ג): (י) רַשִׁ"י (פד: ד"ה סולם עראי): ב (יא) רַשִׁ"י (צד. ד"ה הני מילי):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"ג) כתב שהוא כרמלית ולא מהני סולם להתירו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah